

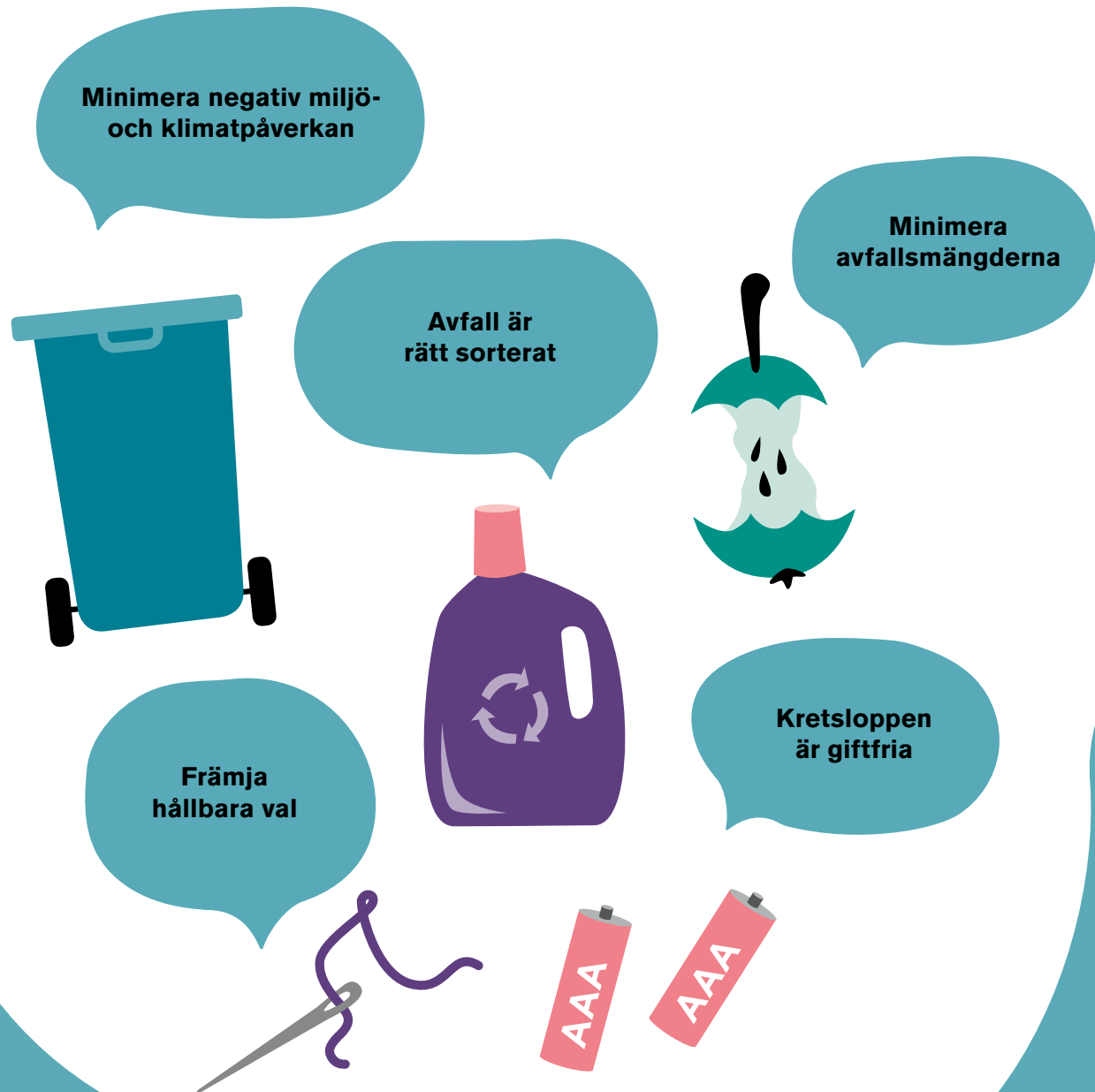

PERIODMÅL FÖR 2021–2023

AVFALLSPLAN
2021–2032

*Lätt
att göra
rätt*

Syfte med avfallsplanen

Lätt att göra rätt är norra StorStockholms gemensamt framtagna avfallsplan. Läs mer om avfallsplanen på din kommuns hemsida eller på sörab.se.

Innehåll

Syfte med avfallsplanen.....	2
Introduktion till periodmålen	4
Läsanvisning	5
Målområde 1: System efter behov	7
Beskrivning av målområdet.....	7
Strategier.....	7
Huvudmål 2021–2032.....	7
Periodmål 2021–2023 – System efter behov	8
Målområde 2: Avfall förebyggs	13
Beskrivning av målområdet.....	13
Strategier.....	13
Huvudmål 2021–2032.....	13
Periodmål 2021–2023 – Avfall förebyggs	14
Målområde 3: Material cirkulerar	17
Beskrivning av målområdet.....	17
Strategier.....	17
Huvudmål 2021–2032.....	17
Periodmål 2021–2023 – Material cirkulerar	18
Förtydligande.....	18
Målområde 4: Matavfall	21
Beskrivning av målområdet.....	21
Strategier.....	21
Huvudmål 2021–2032.....	21
Periodmål 2021–2023 – Matavfall	22
Målområde 5: Skräp och nedskräpning	25
Beskrivning av målområdet.....	25
Strategier.....	25
Huvudmål 2021–2032.....	25
Periodmål 2021–2023 – Skräp och nedskräpning	26

Introduktion till periodmålen

Avfallsplan 2021–2032 är en ambitiös avfallsplan som ska inkludera hela kommunen och allt avfall som uppstår i kommunen. För att upprätthålla den höga ambitionen under hela avfallsplaneperioden innehåller avfallsplanen två typer av mål: huvudmål och periodmål.

Huvudmålen är långsiktiga mål som spänner över en tolvårsperiod och representerar kärnan i sitt målområde, det vi redan nu vet att vi måste ha uppnått 2032. Periodmålen är framtagna för att kunna komplettera huvudmålen men också för att upprätthålla viss flexibilitet till ny lagstiftning, nya trender eller andra samhällsförändringar fram till 2032. Skulle vi behöva anpassa vårt arbete behöver vi alltså inte göra om våra huvudmål utan endast ta fram nya periodmål.

Periodmålen tas fram vart tredje år och ger kommunen och avfallsplanens styrgrupp möjlighet att prioritera målsättningar, och på så sätt även resurser, för de kommande tre åren. Det ger oss också en större kontroll över arbetet som behöver läggas ned inför varje målperiod.

Detta arbetssätt ger oss långsiktiga mål samtidigt som vi är flexibla och kan prioritera under hela avfallsplaneperioden.

Inför varje treårsperiod startas ett arbete med att ta fram nya periodmål. För detta sätts en arbetsgrupp samman bestående av representanter från de olika SÖRAB-kommunerna. I arbetet med framtagande av periodmål tas önskemål och synpunkter in från respektive kommun samt att innevarande periodmål följs upp för bedömning om eventuell förlängning av målet. Periodmål beslutas sedan av styrgruppen.

Eftersom Avfallsplan 2021–2032 spänner över en tolvårsperiod beslutas aktiviteterna inom ramen för avfallsplanens löpande arbete och inte i det övergripande dokumentet. Detta ger oss en bättre kontroll över kostnaderna och möjlighet att bättre anpassa aktiviteterna till aktuell organisation.

Läsanvisning

SÖRAB-regionens avfallsplan består av fyra delar:

Bakgrundsdokumentet

Referensmaterial som ger bakgrund till avfallsplanarbetet och beskriver samarbetet mellan SÖRAB och dess ägarkommuner.

Måldokumentet

Det dokument som kommunen primärt arbetar med. Här beskriver vi alla fem målområden: strategier för genomförande, de huvudmål som fastställts för perioden 2021–2032 samt relevant information som sätter målen i ett sammanhang.

Periodmålsdokumentet

Ett komplement till måldokumentet som uppdateras vart tredje år. Periodmålen ger kommunen och styrgruppen möjlighet att prioritera under avfallsplanens gång och visar vad kommunen och SÖRAB tänker arbeta med de kommande tre åren.

Här är vi nu, periodmålsdokument

I detta dokument kan du läsa om vilka mål, utöver huvudmålen, som kommunen och SÖRAB kommer arbeta med de kommande tre åren.

Bilagor

Fördjupningsmaterial för den som vill sätta sig in i exempelvis en beskrivning av avfallshanteringen i SÖRAB-regionen när avfallsplanen togs fram, eller en analys av hur avfallshanteringen kan komma att utvecklas.

Aktiviteter

Utöver dessa dokument kommer vi inför varje enskilt år ta fram aktiviteter för att uppfylla målen. Dessa aktiviteter kommer tas fram både för varje kommun och gemensamt för alla SÖRAB-kommuner. De gemensamma aktiviteterna sammanfattas i en gemensamt framtagna handlingsplan. Kommunspecifika aktiviteter kommer i stället ingå i den lokala verksamhetsplaneringen.

Kommunikation

Du hittar avfallsplanens gemensamma kommunikations- och informationsinsatser i ett separat dokument som kallas kommunikationsplanen. Vi kommer uppdatera kommunikationsplanen varje gång ett nytt periodmålsdokument tas fram.

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giffria

Målområde 1: System efter behov

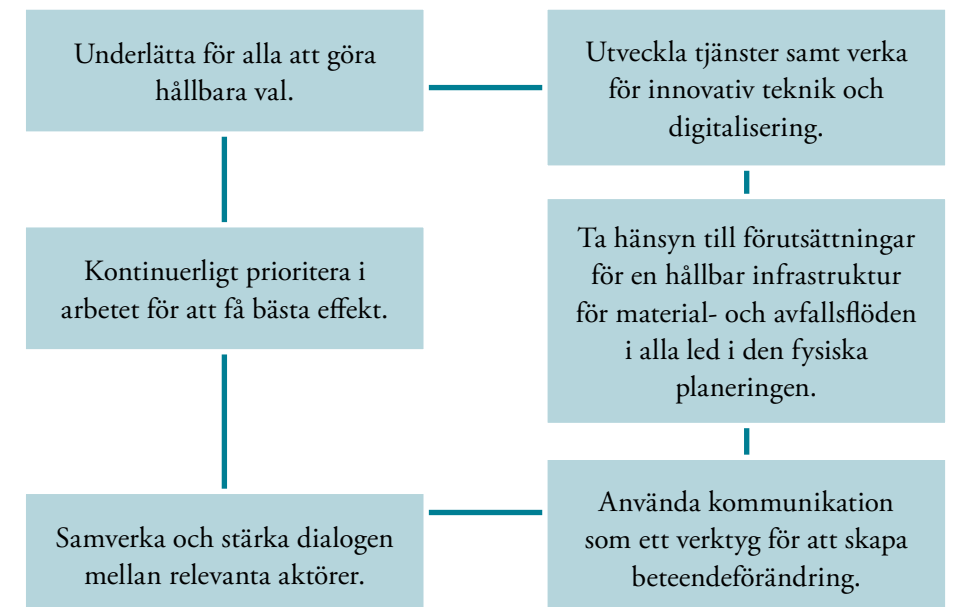

Beskrivning av målområdet

För att möjliggöra cirkulära system för material och avfall krävs det strategisk planering och en genomtänkt infrastruktur. Behovsanpassade och tillgängliga system förebygger att avfall uppstår samt gör det möjligt för material att cirkulera. Det är viktigt att systemen för material- och avfallsflöden är planerade och utformade på ett miljömässigt hållbart sätt så att det blir lätt att göra rätt, nu och i framtiden.

Strategier

Strategierna för målområdet är att

Huvudmål 2021–2032

- 1.1 År 2032 har alla bättre tillgång till enkla och behovsanpassade system för hantering och insamling av material och avfall än 2021.
- 1.2 År 2032 har kommunen säkerställt en långsiktigt hållbar infrastruktur för material och avfallsflöden.
- 1.3 År 2032 är kommunen, genom SÖRAB, ett föredöme i arbetet med att påverka och kontrollera material- och avfallsflöden för att minimera negativ miljö- och klimatpåverkan.

Periodmål 2021–2023 – System efter behov

1.1.1 År 2023 har kommunen och SÖRAB testat och utvärderat miljömässigt hållbara tjänster och system för att komma närmare användaren.

Förtydligande

System och tjänster närmare användaren förenklar utsortering och ökar materialåtervinning.

Motivering

Kommunen och SÖRAB behöver utveckla nya och befintliga tjänster och system som tillgodoser invånarnas behov samt ökar kommunens service gentemot invånare och verksamheter. Det är viktigt att i ett tidigt skede påbörja arbetet med att effektivisera, digitalisera och behovsanpassa systemen för material och avfall.

Indikatorer

- Nya system och tjänster har testats och utvärderats.
- Hur invånarna upplever nya tjänster och system, procentuell fördelning.
- Insamlade mängder till materialåtervinning tack vare nya tjänster, i ton.
- Längsta avståndet från bostadsfastighet till insamlingsplats för grovavfall, elavfall och farligt avfall, till exempel ÅVC/MÅVC/Returpark eller Returpunkt.
- Längsta avståndet från bostadsfastighet till insamlingsplats för hushållens dagliga förpacknings- och returpappersmaterial, till exempel återvinningsstation.

Målsvarig

Kommunen och SÖRAB.

1.1.2 År 2023 finns en gemensam strategi för att öka systemens tillgänglighet.

Förtydligande

En strategi förtydligar kommunens specifika ansvar och möjligheter att säkerställa en bättre tillgänglighet till systemen för alla. Alla invånare och verksamheter i kommunen ska ha god tillgång.

Motivering

Tillgängligheten till systemen för avfall är i dag inte lika god för alla i kommunen. Avstånd, begränsningar, och hinder gör att alla inte har en lika god tillgång till systemen. Genom att kommunen utreder orsaker och lösningar samt tar fram strategier möjliggör vi åtgärder som ökar tillgängligheten.

Indikatorer

- Tillgänglighetsstrategi har tagits fram.

Målsvarig

Kommunen och SÖRAB.

1.2.1 År 2023 är material- och avfallsplanering en självklar del i kommunens samhällsbyggnadsprocess.

Förtydligande

Målet i avfallsplan 2009–2020 om att avfallshanteringen ska vara en naturlig del av samhällsbyggnadsprocessen har inte uppnåtts vilket motiverar ett fortsatt arbete. År 2023 ska det finnas ett inarbetat arbetssätt som säkerställer att kommunen tar hänsyn till material- och avfallsflöden i samhällsbyggnadsprocessen vid ny- och ombyggnation, det vill säga från översiktsplan, detaljplan och bygglov fram till inflyttning.

Motivering

För att kunna säkerställa en långsiktigt hållbar infrastruktur behöver vi ta hänsyn till material- och avfallsflöden i hela samhällsbyggnadsprocessen.

Indikatorer

- Kommunen har en strategi för material- och avfallshandling som säkerställer att man tar hänsyn till material- och avfallsflöden i kommunens samhällsbyggnadsprocess.
- Det finns arbetssätt som säkerställer att man tar hänsyn till material- och avfallsflöden i kommunens samhällsbyggnadsprocess.

Målsvarig

Kommunen.

1.2.2 År 2023 planeras för en cirkulär hantering och för att förebygga massor och bygg- och rivningsavfall vid exploatering och ny- och ombyggnadsprojekt.

Förtydligande

I ny- och ombyggnadsprojekt inkluderas även anläggningsarbeten.

Motivering

Om Sverige ska nå de nationella miljökvalitetsmålen kring bygg- och rivningsavfall måste kommunen aktivt arbeta med att minimera detta avfall samt hantera överblivna mängder mer hållbart. En effektiv hantering av bygg- och rivningsavfall samt massor kan bidra till en bättre resurshushållning och minskad miljö- och klimatpåverkan. För att möjliggöra en hållbar masshantering behöver det finnas ytor för mellanlagring, sortering och omlastning.

Indikatorer

- En strategi för att förebygga, återanvända och återvinna bygg- och rivningsavfall vid exploatering i kommunen har tagits fram.
- En strategi för att förebygga, återanvända och återvinna massor i kommunen har tagits fram.
- Antal system för återbruk av byggmaterial i kommunerna.

Målsansvarig

Kommunen och SÖRAB.

1.3.1 År 2023 är SÖRAB-regionens material- och avfallsflöden kartlagda.

Förtydligande

En kartläggning av flöden gör det möjligt för kommunen att följa upp nya tjänster, samarbeten och analyser på ett systematiskt sätt.

Motivering

Genom att kontinuerligt bevaka och undersöka regionens material- och avfallsflöden skapar vi förutsättningar för att göra medvetna val och prioritera rätt. En första kartläggning behöver ha genomförts till 2023 för att lägga grunden till ett fortsatt avfallsplanarbete.

Indikatorer

- Kartläggningar av material och avfallsflöden har genomförts.

Målsansvarig

Kommunen och SÖRAB.

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

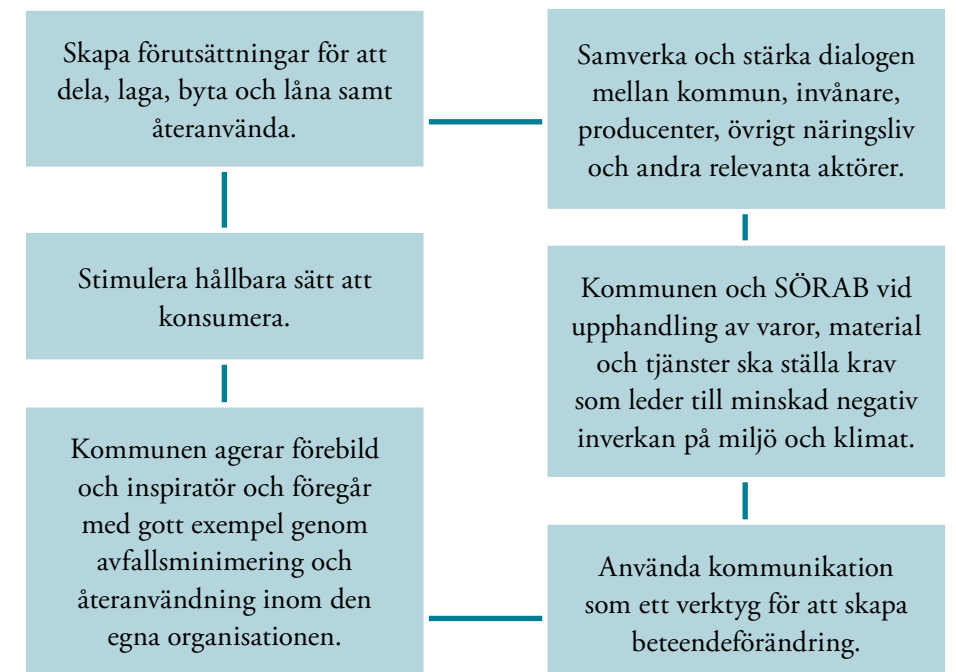
Målområde 2 Avfall förebyggs

Beskrivning av målområdet

En cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion leder till minskade avfallsmängder. Återanvändning finns tillgängligt för alla, och genom att dela, laga, byta och låna produkter minimeras avfallsmängderna och mängden skadliga ämnen i kretsloppet minskar.

Strategier

Strategierna för målområdet är att

Huvudmål 2021–2032

- 2.1 Avfallsmängderna har minskat med minst 20 procent från 2021 till 2032.
- 2.2 Mängden mat- och restavfall har minskat med minst 25 procent från 2021 till 2032.
- 2.3 Mängden avfall från kommunala offentliga verksamheter har minskat med minst 20 procent från 2023 till 2032.

Periodmål 2021–2023 – Avfall förebyggs

2.1.1 År 2023 är förutsättningarna för återanvändning bättre än 2021.

Förtydligande

Med förutsättningar menar vi invånarnas möjligheter att lämna och konsumera produkter genom återanvändning.

Motivering

Genom att arbeta med återanvändning går det att förebygga avfall och minska avfallsmängderna. Kommunen och SÖRAB kan inte styra över all insamling för återbruk, men se till att förutsättningarna finns.

Indikatorer

- Mängd återanvändbara produkter och material i kommunens och SÖRAB:s system för återbruk, i kg per invånare.
- Hur invånarna upplever inlämning av återanvändbara produkter och material, procentuell fördelning.
- Hur invånarna upplever konsumtion av återanvändbara produkter och material, procentuell fördelning.

Målsvarig

Kommunen och SÖRAB.

2.3.1 År 2023 finns en metod för mätning av avfallsmängder från kommunala offentliga verksamheter.

Motivering

Genom att ta fram en gemensam metod för att uppskatta avfallsmängder från kommunal offentliga verksamheter skapar vi förutsättningar för att uppfylla huvudmål 2.1 och 2.3.

Indikatorer

- Mätmetod har tagits fram.
- Nollmätning har genomförts senast 2023.

Målsvarig

SÖRAB.

2.3.2 År 2023 finns rutiner för upphandling av varor, material och tjänster som leder till ökad återanvändning samt minskade avfallsmängder för kommunala offentliga verksamheter.

Förtydligande

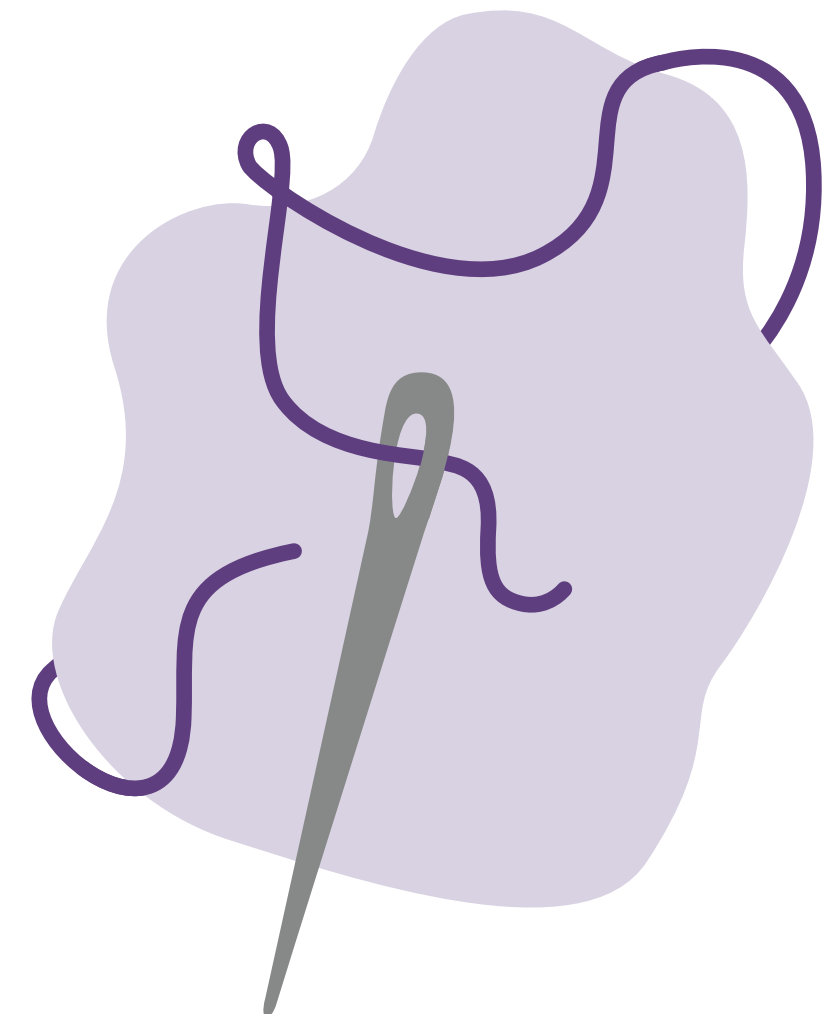
Med rutiner menar vi att en mall för upphandlingskrav finns som används vid upphandlingar av varor och entreprenader.

Indikatorer

- Mall för att ställa krav på återanvändning och avfallsförebyggande vid upphandling och inköp av varor har tagits fram och används.
- Mall för att ställa krav på återanvändning och avfallsförebyggande vid upphandlingar av entreprenader har tagits fram och används.

Målsvarig

Kommunen.

Målområde 3

Material cirkulerar

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giffria

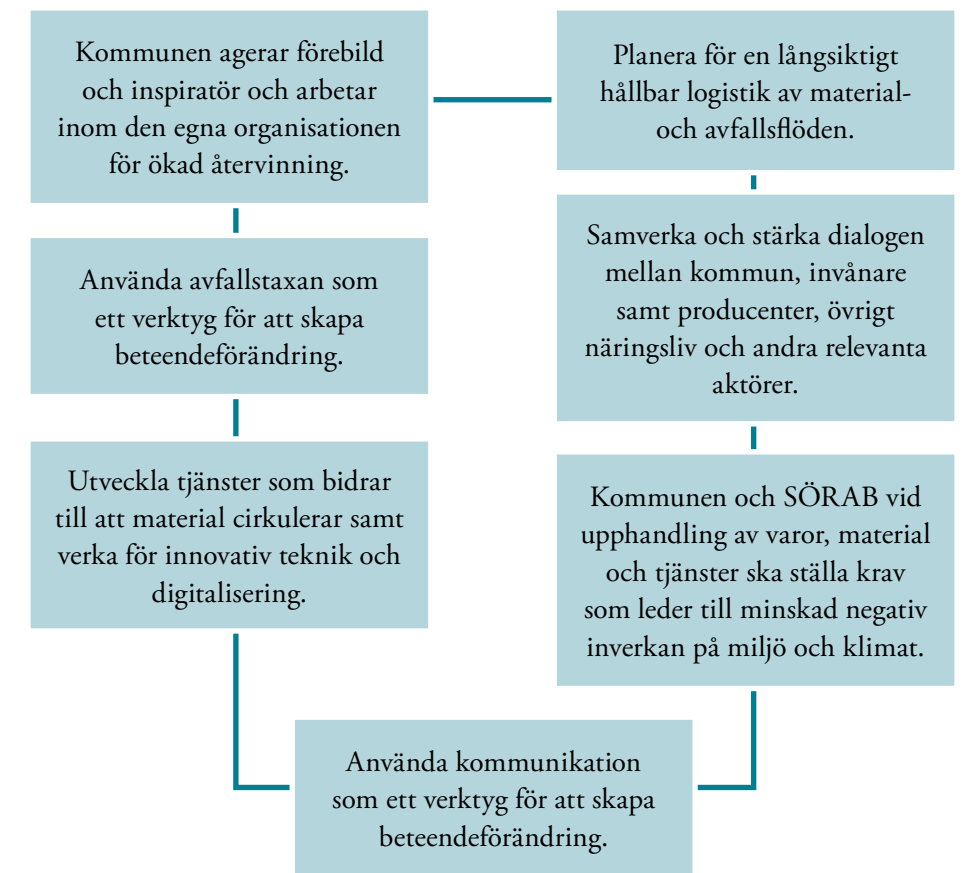

Beskrivning av målområdet

Det avfall som uppstår trots avfallsförebyggande åtgärder ska användas som resurs och cirkulera så länge som möjligt i ett kretslopp. Genom att arbeta med utveckling och beteendeförändring ökar återvinningen av avfallet, medan mängden avfall som går till förbränning och deponering minskar. Giftfria kretslopp är en förutsättning för att material ska cirkulera.

Strategier

Strategierna för målområdet är att

Huvudmål 2021–2032

- 3.1 År 2032 materialåtervinns eller återanvänds minst 60 procent av det kommunala avfallet.
- 3.2 Mängden avfall i restavfallet som hade kunnat hanteras via annat etablerat insamlingsystem har minskat med minst 90 procent från 2021 till 2032.
- 3.3 År 2032 återvinns eller återbrukas minst 70 procent av icke-farligt bygg- och rivningsavfall.
- 3.4 År 2032 deponeras som mest 2 kg kommunalt avfall per invånare och år.

Periodmål 2021–2023 – Material cirkulerar

3.2.1 Mängden avfall i restavfallet som hade kunnat hanteras via annat etablerat insamlingsystem har minskat med minst 25 procent från 2021 till 2023.

Förtydligande

Med annat etablerat insamlingsystem menar vi ett system framtaget för att hantera avfallet sorterat från övrigt avfall.

Med material och avfall som hade kunnat hanteras via ett annat etablerat insamlingsystem menar vi felsorterat avfall.

Motivering

Detta är ett etappmål kopplat till huvudmål 3.2. Plockanalyser visar att stor del av restavfallet består av sådant som kan materialåtervinnas eller återvinnas genom biologisk behandling om det hade sorterats och avlämnats i rätt avfallssystem.

Indikatorer

- Mängd felsorterat avfall i restavfallet, kg per invånare.

Målsvarig

Kommunen.

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

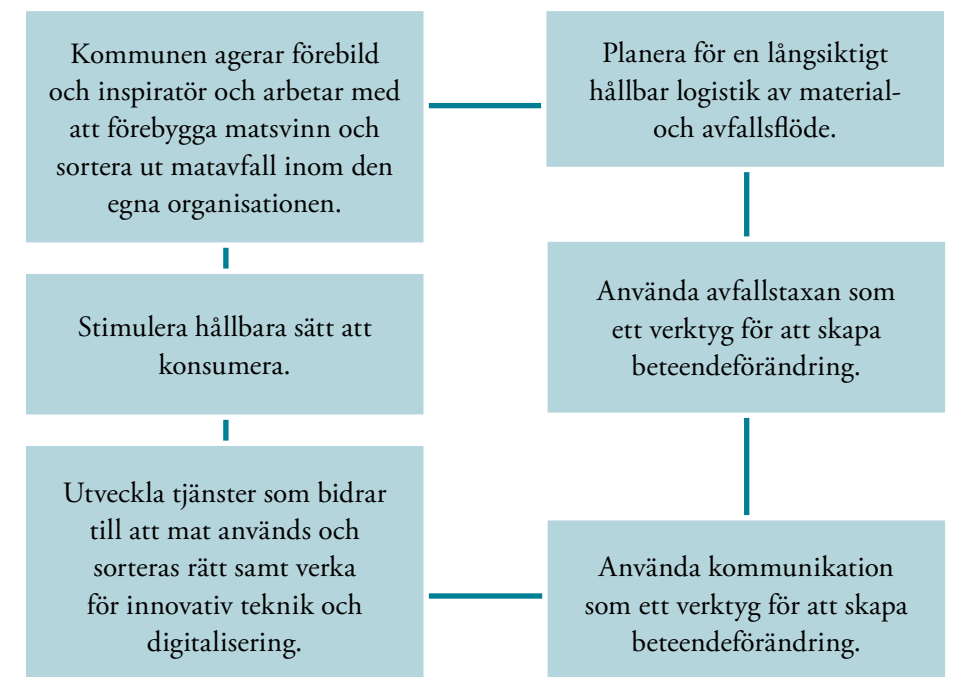
Målområde 4 Matavfall

Beskrivning av målområdet

Matsvinn förebyggs medan matavfall samlas in separat och hanteras som en resurs. Matsvinn är onödigt matavfall som hade kunnat undvikas om det hanterats på ett annat sätt, såsom förvarats annorlunda eller tillagats och ätits. Insamlat matavfall hanteras så att växtnäring och energi tas tillvara. Resterna (rötslammet) efter behandling är så rena att de går att återföra till åker- eller skogsmark.

Strategier

Strategierna för målområdet är att

Huvudmål 2021–2032

- 4.1 Mängden matavfall i restavfallet har minskat med minst 90 procent från 2021 till 2032.
- 4.2 År 2032 har matsvinnet per invånare halverats jämfört med 2021.
- 4.3 År 2032 hanteras allt insamlat matavfall så att växtnäring och energi kan tas tillvara. Matavfallet är så rent att biogödseln som generas vid biologisk behandling kan användas på produktiv mark.

Periodmål 2021–2023 – Matavfall

4.1.1 År 2023 är mängden matavfall i restavfallet halverad jämfört med 2021.

Förtydligande

Matavfall som inte sorteras ut separat, utan läggs i restavfallspåsen, kan inte hanteras som en resurs.

Motivering

Detta är ett etappmål kopplat till huvudmål 4.1. Målet bidrar även till att uppfylla mål 3.2.1. Plockanalyser visar att det är mycket matavfall i restavfallet som kan återvinnas genom biologisk hantering om det hade sorterat och avlämnats i rätt avfallssystem.

Indikatorer

- Mängd matavfall i restavfallet, i kg per invånare.

Målsvarig

Kommunen.

4.2.1 År 2023 finns en gemensam metod etablerad för mätning av matsvinn i offentliga verksamheter.

Förtydligande

Med etablering av mätmetod menar vi att etablera en redan existerande metod snarare än att ta fram en ny.

Motivering

För att mäta matsvinn från offentliga verksamheter på ett sätt som är jämförbart mellan samtliga SÖRAB-kommuner behöver en gemensam metod för att mäta matsvinn etableras.

Indikatorer

- Nollmätning har utförts.
- Arbetsätt för att använda mätmetoden har tagits fram och används.

Målsvarig

Kommunen.

4.3.1 Andelen omklassat matavfall har inte ökat från 2021 till 2023.

Förtydligande

Omklassat matavfall är avfall som samlats in som matavfall men bedömts ha en så dålig kvalitet att det inte kan behandlas som matavfall utan klassas om till restavfall.

Motivering

Syftet med detta mål är att kontrollera kvaliteten på det separat insamlade matavfallet så att det bibehåller hög kvalitet när mängden utsorterat matavfall ökar, vilket är i enlighet med mål 4.1.1.

Indikatorer

- Andel omklassat matavfall vid och före omlastning av totalt insamlad mängd matavfall.
- Andel omklassat matavfall vid behandling.

Målsvarig

Kommunen.

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

Målområde 5

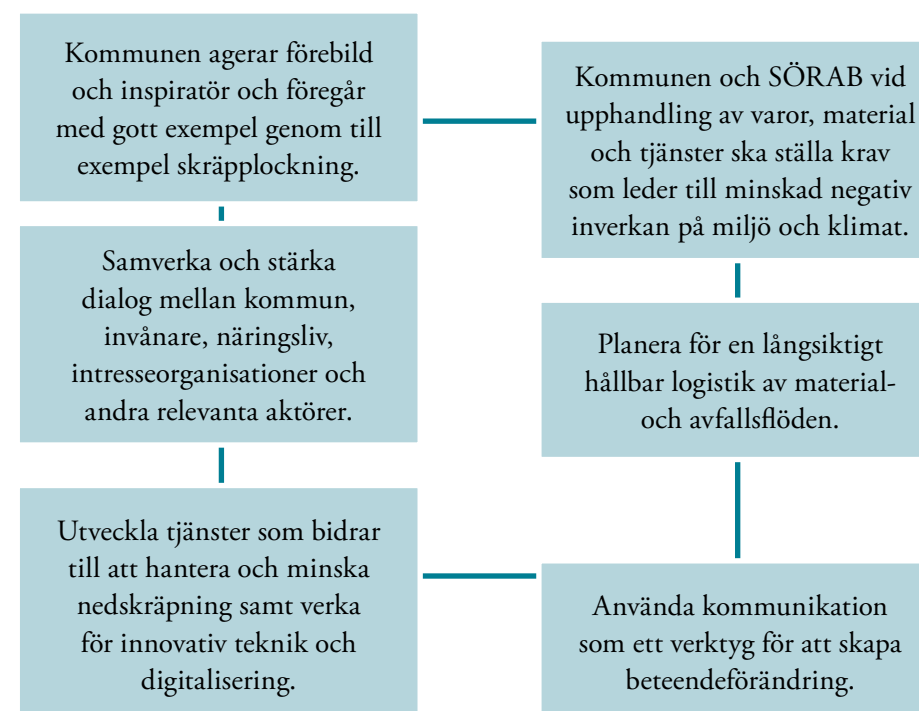
Skräp och nedskräpning

Beskrivning av målområdet

Skräp är avfall som samlas in i offentlig miljö. Genom att minska mängden skräp som uppstår minimeras även nedskräpningen. Offentliga miljöer, inklusive vatten, är rena, vilket bidrar till minimering av negativ miljöpåverkan och en ökad trygghetskänsla för allmänheten.

Strategier

Strategierna för målområdet är att

Huvudmål 2021–2032

- 5.1 År 2032 har nedskräpning i offentlig miljö halverats jämfört med 2020.
- 5.2 År 2032 upplever minst 90 procent av kommunens invånare att nedskräpning i offentlig miljö har minskat jämfört med 2020.
- 5.3 År 2032 har mängden osorterat skräp som samlas in från offentlig miljö halverats jämfört med 2023.

Periodmål 2021–2023 – Skräp och nedskräpning

5.1.1 År 2023 har kommunen en systematisk hantering av skräp.

Förtydligande

Med skräp menar vi avfall som samlas in i offentlig miljö. Systematisk hantering syftar på arbetssätt, invägning av mängder, registrering av nedskräpning med mera. Målet innefattar även nedskräpning med större föremål, som i mål 5.1.

Motivering

För att arbeta effektivt med nedskräpning behöver kommunen utveckla ett arbetssätt som är anpassat till kommunens behov.

Indikatorer

- Lokala och gemensamma strategier för arbetet med insamling av skräp och nedskräpning har tagits fram.
- Lokalt arbetssätt för insamling av skräp och registrering av nedskräpning används.

Målansvarig

Kommunen.

5.3.1 År 2023 har möjligheterna till källsortering i offentlig miljö utretts.

Förtydligande

Källsortering i offentlig miljö syftar på papperskorgar och andra system för olika avfallstyper, exempelvis plast, papper eller glas. Utredningen ska leda till en strategi- och genomförandeplan.

Motivering

För att mängden osorterat skräp i offentlig miljö ska minska behövs ett systematiskt arbete som utretts utifrån lokala förhållanden. Osorterat skräp är avfall som samlas in i offentlig miljö. Osorterat skräp från offentlig miljö behandlas genom förbränning. Vilket betyder att det osorterade avfallet energiåtervinns i stället för att användas som resurs som kan cirkulera. Vi vet att en stor andel av det osorterade skräpet kan materialåtervinnas i stället för att förbrännas. Rätt sorterat avfall i offentlig miljö ökar återvinningen och minskar avfallsmängderna.

Indikatorer

- Utredning har genomförts.
- Lokal genomförandeplan är framtagen.
- Lokal strategi av källsortering är framtagen.

Målansvarig

Kommunen.

Lätt att göra rätt är norra StorStockholms gemensamt framtagna avfallsplan.
Läs mer om avfallsplanen på din kommuns hemsida eller på sörab.se.

